

A Nemes Tihamér Nemzetközi Programozási Verseny Erdélyi Regionális Fordulójának 33 éve

33 years of the Transylvanian Regional Level of Nemes Tihamér Computer Science Competition

33 de ani de Concurs de Informatică „Nemes Tihamér” la Nivelul Regional Transilvanean

KOVÁCS Lehel István

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Marosvásárhely, Koronka 1C., klehel@ms.sapientia.ro

Abstract

The Hungarian Technical Scientific Society of Transylvania, together with the Hungary-based John von Neumann Computer Society organizes every year the Nemes Tihamér Computer Science Competition for children completing their primary education. Students can participate in three categories: grades V–VIII (first category), grades IX–X (second category) and grades XI–XII (third category). The competition has three levels: local, regional, and the final level organized in Budapest, Hungary. In 2024, we organized the 33rd edition of the Transylvanian Regional Level. These 33 years are a significant period, as thousands of school and high school students participated in the various turns, the competition determined the professional advancement, career choice, and university life of those who advanced.

Rezumat

În 2024 am organizat cea de-a 33-a ediție la nivelul regional transilvanean a Concursului Internațional de Programare Nemes Tihamér. Acești 33 de ani sunt o perioadă semnificativă, întrucât mii de elevi de școală și liceu au participat la diferitele runde, competiția a determinat avansarea profesională, alegerea carierei și viața universitară a celor care au avansat.

Kivonat

2024-ben szerveztük meg a Nemes Tihamér Nemzetközi Programozási Verseny Erdélyi Regionális Fordulójának 33. kiadását. Jelentős időszak ez a 33 év, hisz iskolás és középiskolás diákok ezrei vettek részt a különböző fordulókon, a verseny meghatározta a továbbjutók szakmai előmenetelét, pályaválasztását, egyetemista életét.

Kulcsszavak: Nemes Tihamér Verseny, Erdélyi Regionális Versenybizottság, Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság, diákolimpiák

1. A NEMES TIHAMÉR NEMZETKÖZI PROGRAMOZÁSI VERSENYRŐL

1.1. A verseny névadója

Nemes Tihamér (Budapest, 1895. április 29. – Budapest, 1960. március 30.) feltaláló, gépészmérnök, MTA doktora, villamosmérnök, a műszaki tudományok doktora, a kibernetika egyik magyarországi úttörője [1]. Ötleteivel, szabadalmaival messze megelőzte korát.

Iskolai tanulmányai során végig jeleskedett, ösztöndíjat kapott. A budapesti Műegyetemen szerezte oklevelét 1917-ben. Rövid ideig a Lloyd repülőgépgyárnál dolgozott. 1921-ben a Telefonhírmondóhoz került, majd annak főmérnökének nevezték ki. 30 éves korában az Elektromos és Finommechanikai Rt. igazgatója lett. 1929-től a Posta Kísérleti Állomásán dolgozott. Az 1930-as évek közepétől a televíziózás elméleti és gyakorlati tanulmányozását kezdte meg, és részt vett a televíziózás első magyarországi kísérleteiben. 1938-

ban szabadalmi bejelentést tett színes televízió megvalósítására. 1950-ben a Távközlési Kutató Intézet tudományos munkatársa lett.

Érdeklődési körébe tartozott az elektrotechnika, logika, szimuláció, modellezés és a logikai gép. Nemes Tihamér sakkozó- és sakkeladványokat megoldó gépei elsősorban az emberi gondolkodás modellezésére szolgáltak.

Nemes Tihamér mélyen érdeklődött a számítástechnika iránt. *Kibernetikai gépek* című könyvében külön fejezetet szentelt a számítógépeknek, a számítástechnikának.

A Magyar Tudományos Akadémia több évtizedes sikeres és kiemelkedői kutató munkája elismeréseként 1952. december 31-én a műszaki tudományok kandidátusa, majd 1957. február 28-i ülésén a műszaki tudományok doktora címet adományozta Nemes Tihamérnak.

Munkáit elemezve, joggal nevezhetjük Nemes Tihamért mind a kibernetika, mind a magyar számítástechnika jeles úttörőjének [2].

1.2. A verseny

Hivatalos nevén a Nemes Tihamér Nemzetközi Informatikai Tanulmányi Verseny – Programozás kategória (korábbi nevén Nemes Tihamér Országos Középiskolai Számítástechnikai Tanulmányi Verseny) 1985-től kerül megrendezésre Magyarországon az általános- és középiskolák 5–13. osztályos tanulói számára, három korcsoportban: az I. korcsoportban az V–VIII. osztályosok, a II. korcsoportban a IX–X. osztályosok, a III.-ban pedig a XI–XII. osztályos tanulók mérik össze tudásukat.

A versenyt a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság szervezi az ELTE (Eötvös Loránd Tudományegyetem) Informatikai Kara közreműködésével három fordulóban: az első (iskolai) fordulóból továbbjutó versenyzők közül a második (területi, regionális) fordulóban legjobban szereplők jutnak be a harmadik fordulóba, a döntőbe.

A verseny története Magyarországon az 1984/85-ös tanévben kezdődött. Már az első alkalommal az ország csaknem 100 középiskolájából kb. 1000 diák nevezett be a versenyre. Ekkor a verseny kétfordulós volt. Az első forduló az iskolákban zajlott. Itt a versenyzőknek 8–10 feladatot kellett megoldaniuk papíron. A szaktanárok által kijavított dolgozatok közül a ponthatár felettieket küldték tovább az országos versenybizottságnak (OVB), ahol újravajították a dolgozatokat, s a legjobbakat behívták a budapesti döntőbe. A versenyző eredményét a második fordulóban nyújtott teljesítmény határozta meg [5].

A verseny elsődleges célja az, hogy az általános és a középiskolák tanulóinak lehetőséget adjon programozási ismereteik és képességeik összehasonlítására. A versenyfeladatok a problémamegoldó, algoritmizáló, modellalkotó, modularizáló készséget mérik fel. A verseny elvárja a versenyzőktől, hogy ismerjék egy egyszerű Neumann-elvű nyelv használatát. A hangsúly nem az egyes nyelvek részleteinek, hanem a módszeres programozás fogalmainak, elveinek és gyakorlatának, a helyes programozási módszereknek és stílusnak géptől és nyelvtől független ismeretén van.

A verseny tárgya, követelményei a programozási kategóriában: (1.) informatikai és programozási alapismeretek, különféle stílusú programozási nyelvek főbb jellemzői, (2.) problémamegoldás alapvető algoritmusok segítségével, (3.) rendszerszemléletű feladatmegoldás, programok kidolgozása [3].

A verseny mindhárom fordulójában központi feladatsort oldanak meg a versenyzők, amelyet a javítók központi értékelési útmutató szerint javítanak.

Például 2024-ben a következő nyelveket és környezeteket használhatták a versenyzők: MS Visual Studio 2017 vagy korábbi verzió (C++, C#); Code::Blocks 17.12 – C/C++ (gnu 4.9.2) -std=c++11 fordítási opcióval; FreePascal (3.0.4) -Objfpc opcióval – Geany 1.33; Java JDK (1.8); C# (mono 4.6.2: C# 5.0, .NET 4.0 kompatibilitás); Python 3.6.0. Választás szerint dolgozhattak Linux, illetve MS-Windows 7 vagy MS-Windows 10 operációs rendszer alatt. A döntőben MS-Windows, illetve Ubuntu-t használhattak.

Az értékelés Linux (Ubuntu 16.04) operációs rendszer alatt működött, a BÍRÓ környezetben (*biro.inf.elte.hu*). Ezért a programok nem használhattak platform-specifikus (pl. windows-os) elemeket.

2. A NEMES TIHAMÉR NEMZETKÖZI PROGRAMOZÁSI VERSENY ERDÉLYBEN

2.1. A verseny története

Erdélyben a Nemes Tihamér Nemzetközi Programozási Versenyt az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) szervezi meg az 1991–1992-es tanévtől kezdődően [4].

Az első év próbaév volt, a versenybe való tényleges bekapcsolódás az 1992–1993-as tanévtől kezdődött.

Dr. Selinger Sándor, az az EMT alapító elnöke így emlékszik vissza ezekre az évekre: „Az NJSZT vezetőségével történt megbeszélések során felvetődött célkitűzésünknek megfelelően, erdélyi magyar diákok bekapcsolódásának feltételei a diákok tanulmányi versenyében, a Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi versenyekbe. A budapesti székhelyű NJSZT, a SzTAKI, és mások közreműködésével az iskolaszámítógép-program és az egyre-másra alakuló mikroszámítógépes klubok hatására 1985-ben elindult Nemes Tihamér Versenybe az 1991–1992-es tanévben kapcsolódott be az EMT, és annak Számítógép szakosztálya. Havass Miklós NJSZT elnök javaslatára, a verseny szervezői közül Hanák Péterrel vettük fel a kapcsolatot, aki 1985-től húsz éven át egyik fő szervezője volt a magyarországi és nemzetközi középiskolai számítástechnikai-informatikai versenyeknek. Az első évben csak megfigyelőként, nem versenyzőként vettek részt a Nemes Tihamér Versenyen erdélyi diákok egy csoportja, az EMT Számítástechnikai szakosztályának elnöke kíséretében. Tóth Istvánné Mária, aki 1982-től 1997-ig vezette az NJSZT titkárságát számottevő segítséget nyújtott az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaságnak (EMT) az NJSZT-vel történő kapcsolattartásában illetve a Nemes Tihamér versenyeken történő részvétel megszervezésében.” [15]

Az első forduló a jelentkező iskolákban, az erdélyi regionális döntőt pedig Kolozsváron, a Báthory István Elméleti Líceum informatika laborjában szervezték meg. Az Erdélyi Regionális Versenybizottság elnöke dr. Kása Zoltán, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem akkori docense volt. Voltak olyan évek is, amikor a továbbjutók száma meghaladta az iskola laborkapacitását, így más kolozsvári iskolák is befogadták az erdélyi versenyzőket. Ami a budapesti döntőt illeti, az a megállapodás született az EMT és a NJSZT között, hogy évente 10–15 erdélyi diákot fogadnak költségmentesen Budapesten az Eötvös Loránd Tudományegyetemen (ELTE) megszervezett döntőn.

Jómagam 1998-ban kapcsolódtam be a Nemes Tihamér Informatika Verseny erdélyi szervezésébe, 1999-től pedig főszerzője lettem. 2004-től töltöttem be az Erdélyi Regionális Versenybizottság elnöki tisztségét.

A 2023–2024-es tanévben az Erdélyi Regionális Versenybizottság összetétele a következő volt:

- Dr. Kovács Lehel István, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Matematika és Informatika tanszékének adjunktusa, az Erdélyi Regionális Versenybizottság elnöke,
- Dr. Sebestyén-Pál György az EMT Számítástechnika Szakosztályának elnöke, a Kolozsvári Műszaki Egyetem professzora,
- Dr. Kása Zoltán, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Matematika és Informatika tanszékének emeritus professzora,
- Fülöp Beáta, Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság,
- Ignát Judit Anna, Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely,
- Szász Tünde, Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár,
- Kiss Réka Hajnal, Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár,
- Demeter Csaba Attila, Kölcsey Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti,
- Vicsacsán-Haltek Zoltán, Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár.

2016-ig az erdélyi regionális döntőn, a más regionális döntőkön, valamint a budapesti nemzetközi döntőn is a megírt programok kiértékelése automatikusan, de nem online módon történt. A verseny lezajlása után összegyűjtöttük a számítógépekről a diákok által megírt forráskódokat, majd egy automatikus kiértékelőt futtattunk le, amely feladatonként több tesztesetre értékelte a megírt algoritmust, programot, majd automatikusan osztályozta a tanuló teljesítményét. Az így létrejött eredményeket közzétettük, meghatároztuk az óvási határidőt, majd ennek elteltével vált véglegessé az eredménylista.

Az automatikus értékelő programot a budapesti szervezőktől kaptuk, ennek megírásában nagy szerepe volt dr. Horváth Gyulának és dr. Zsakó Lászlónak. Az ELTE oktatóiként ők voltak a verseny főszerzői, velük kommunikáltunk 33 éven keresztül.

De térjünk vissza a kezdetekhez! A marosvásárhelyi *Népújság*, 1992. április 24. 80. számában közli a következő hírt: „*BOLYAIS SIKER. Szilágyi László, a Bolyai líceum diákja nyerte a Nemes Tihamér elnevezésű magyarországi Középiskolai Számítástechnikai Verseny XI–XII. osztályosok számára kiírt döntőjét.*”

A hír két okból kifolyólag is érdekes. Egyrészt a romániai magyar sajtó rendszeresen szokott tájékoztatni a verseny eredményeiről, így nemcsak az EMT beszámolók, a FIRKA hírek, hanem a napilapok, hetilapok hasábjai információkkal szolgálnak a Nemes Tihamér Verseny történetéről.

Másrészt a hírhez hozzátartozik az a tény is, hogy már a kezdet kezdetétől az EMT igyekezett támogatókat keresni, hogy a verseny győzteseit ne csak oklevelekkel, hanem számítástechnikai eszközökkel, könyvekkel is lehessen díjazni.

Például az említett első hivatalos fordulón Szilágyi László jutalma az 1. ábrán látható fadobozos hordozható számítógép volt. Nyereményét ma is őrizzük Marosvásárhelyen, a Matematika és Informatika Tan-szék múzeumában.

Ennek az évadnak az is érdekessége volt, hogy a versenybizottság javaslatára a feladatokat lefordították románra, és a versenyt megszervezték a kolozsvári informatika líceum (Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu”, Cluj-Napoca) diákjai számára is. A mintegy 90 résztvevő közül három tanuló (Candea George és Hagianu Mihai III. korcsoportos, illetve Oprea Dan Ionel II. korcsoportos tanuló) vett részt a döntőn, ahol szintén megkapták a feladatok románra fordított változatát. Dr. Ionescu Klára 1998-ig volt a kolozsvári infor-matika líceum tanára, ő abban az időszakban többször is megszervezte a versenyt román nyelvre lefordí-tott tételekkel.

1. ábra. Fődíj 1992-ben: egy EPSON HX-20 hordozható számítógép [7]

Sajnos a kezdeti évek lebontott eredményeit nem tudtuk már rekonstruálni, adataink elvesztek, csak az összesített végeredmények maradtak meg. Pontos, lebontott adataink csak 2000-től vannak, így a verseny utolsó 25 éve van lefedve.

A 2003–2004-es tanév újdonsága volt, hogy a Nemes Tihamér Verseny III. korcsoportjából (XI., XII. osztály) hivatalos Informatika OKTV lett. A többfordulós Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen (elterjedt rövidítéssel: OKTV) a magyarországi középiskolák utolsó két évfolyamos tanulói vehetnek részt. Az első OKTV-t 1923-ban rendezték matematikából, 1927-től indult a fizika, illetve a természettan verseny. Ma már 23 tantárgyból szerveznek OKTV-ket.

Erdély számára ez azt jelentette, hogy a diákjaink nem vehettek részt ezen a versenyen. Ezt úgy hidaltuk át, hogy az erdélyi III. korcsoportosok is a II. korcsoportos feladatokat kapták meg, kiegészítve egy plusz feladattal, amit az Erdélyi Regionális Versenybizottság adott. Minden más változatlan maradt, a kiértékelés is maradt a régi minden fordulóban.

Az erdélyi fordulókra feladatokat javasoltak: Kovács Lehel István és Păcșas Csaba.

Nagy eredménynek számított, hogy a Babeş-Bolyai Tudományegyetem úgy módosította a felvételi szabályzatát, hogy a Matematika és Informatika Karon meghirdetett alapképzési szakokra felvételi nélkül juthattak be a Nemes Tihamér Verseny győztesei, a következők alapján: „2.2. *Mindazon jelentkezők, akik az alábbi tantárgyversenyek nemzetközi vagy országos szakaszán eredményeket értek el, 10-es felvételi átlaggal jutnak be az általuk kiválasztott szakra (A-kategória).* 2.2.3. *azon érettségi diplomával rendelkező jelentkezők, akik a Nemes Tihamér Informatika Verseny – (programozás kategória) nemzetközi szakaszán bekerültek az első 20 helyezett közé, az elmúlt négy tanév egyikében;*” [6]

2006–2008 között Somodi Zoltán, a Tăriceanu-kormány hírközlési és informatikai minisztériu-mának államtitkára jött el az erdélyi regionális döntő megnyitójára.

A 2008–2009-es tanévtől kezdődően, Kovács Lehel István Marosvásárhelyre kerülése során, a Nemes Tihamér Verseny erdélyi regionális döntőjének a helyszíne a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) marosvásárhelyi kara lett.

Ettől az évtől kezdődően a Sapientia EMTE marosvásárhelyi karának a felvételi szabályzatába is beke-
rültek a következők: „*Sapientia: Informatika szakon a versenyzőknek nyújtott előny: 10-es átlagot kapnak azok az érettségivel rendelkező felvételizők, akik: részt vettek a matematika, informatika, fizika tantárgyolimpia nemzetközi szakaszán vagy helyezést értek el (I., II., III.) az országos szakaszon bármelyik tanévben; helyezést értek el (I., II., III.) a Nemes Tihamér Számítástechnikai Verseny erdélyi döntőjén, az Erdélyi Magyar Matematikai Versenyen, az ECN-Sapientia Programozási és Matematikai Versenyen.*” [11]

2016-tól a verseny automatikus online értékelő rendszert használ (biro.inf.elte.hu), leegyszerűsítve így a javítást.

Ez számunkra azt is jelentette, hogy aki nem fért bele az ingyenes erdélyi keretbe, hogy Budapestre utazzon, de a magyarországi továbbjutó ponthatár fölött volt, az saját költségén elmehetett versenyezni Budapestre. Aki pedig a versenyen kívül szeretett volna tapasztalatokat szerezni, az kapott azonosítót, és ott-honról „versenyezhetett”.

A 2016–2017-es tanévben a Nemes Tihamér Verseny bekerült a romániai oktatási minisztérium hivatalos versenynaptárába, így minisztériumi okleveleket is kaptak diákjaink. Minden korcsoportban lett a minisztérium által megítélt I., II. és III. díj, valamint dicséret is. Korcsoportonként az erdélyi fordulón részt vett versenyzők 10%-a részesült ilyen oklevelekben. Ezen kívül bevezettük az EMT I., II., és III. fokozatú okleveleket is, hogy szélesebb körben tudjuk díjazni versenyzőinket.

Ez azt is jelentette, hogy megváltozott a verseny fordulóinak száma. A romániai törvények értelmében lett helyi forduló, megyei forduló, romániai országos döntő, illetve magyarországi nemzetközi döntő.

A verseny struktúrája tehát a következő:

- I. forduló – helyi szakasz: a szaktanárok helyileg, az iskolákban szervezik meg, az általuk összeállított – papíron megoldandó feladatok alapján.
- II. forduló – megyei szakasz: minden jelentkező iskola saját tantermében rendezheti meg, de több iskola közösen is megrendezheti. Az írásbeli dolgozatok kijavítása után az előre meghatározott pontszámot elért dolgozatokat a tanárok beküldik az EMT titkárságához. Az eredmények összesítése után alakul ki, azon 45–52 diák névsora, aki részt vesz majd az erdélyi döntőn.
- III. forduló – erdélyi döntő: a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara ad helyet a verseny erdélyi döntőjének. A magyarországi szervezőktől kapott tesztprogramok futtatása alapján dől el, hogy kik képviselik majd az erdélyi régiót a budapesti döntőn.
- IV. forduló – budapesti döntő: a versenynek ebben a szakaszában a magyarországi megyei döntőkön, illetve az erdélyi döntőn nyertes diákok mérik össze tudásukat a programozási verseny keretében. [10]

A COVID-19 járvány miatt Románia 2020. március 16-tól 2022. május 1-ig sürgősségi állapotot vezetett be, ezért a 2020–2021-es tanévben, Erdélyben nem szerveztünk versenyt pár diák Magyarországon vett részt a megmérettetésen, válogatón.

A 2021–2022-es tanévben három helyszínen szerveztük meg az erdélyi regionális döntőt (Marosvásárhelyen, Szatmáron és Csíkszeredában), hogy elkerüljük a törvényes keret által megszabottnál nagyobb létszámokat egy helyszínen.

Ezekben az években nem volt hivatalos romániai versenynaptár sem, így a Nemes Tihamér Versenyt sem ismerték el hivatalosan minisztériumi szinten. A hivatalos versenynaptárba való visszakerülés a 2023–2024-es tanévben valósult ismét meg, miután az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság több levelet váltott a minisztériummal.

A 2022–2023-as tanévtől kezdődően a verseny erdélyi regionális döntőjének megnyitóján részt vesz Szabó Zoltán Maros megyei informatika tanfelügyelő.

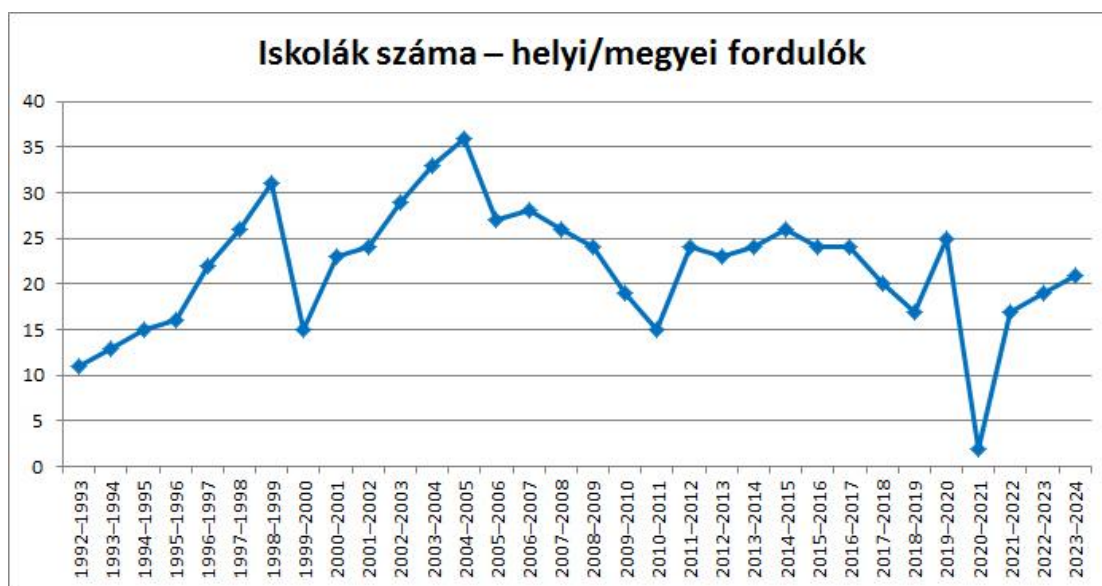
2. ábra. A 2022–2023-as Nemes Tihomér Verseny megnyitója a Sapientia EMTE-n

2.2. Az erdélyi regionális döntő

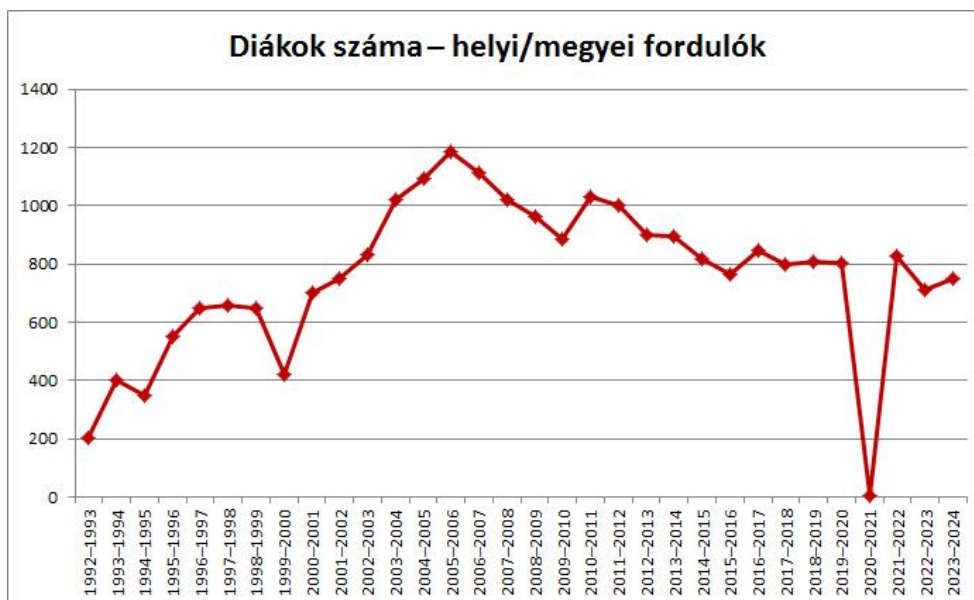
A helyi / megyei fordulókön összesen 699 iskolából 24 406 tanuló vett részt a 33 év során, így elmondhatjuk, hogy a verseny nagy népszerűségnek örvend.

A 3. ábrán láthatjuk, hogy a verseny 33 éve (az 1991–1992-es tanév próbaéve volt) alatt hogyan alakult a helyi/megyei fordulókön résztvevő iskolák száma, a 4. ábra pedig a helyi/megyei fordulókön résztvevő tanulók számát mutatja be.

Megjegyezzük, hogy az iskolák számát úgynevezett *fesztiválszámban* adjuk meg, vagyis az összesen bejelentkezett 699 iskola azt jelenti, hogy van ismétlés az évente bejelentkezett iskolák között. Ha egy iskola 5 évben jelentkezett be, akkor 5-ször szerepel az összesítésben. Ismétlés nélkül 38 iskolából jelentkeztek be diákok a verseny eddigi története során.

3. ábra. A helyi / megyei fordulókön résztvevő iskolák száma

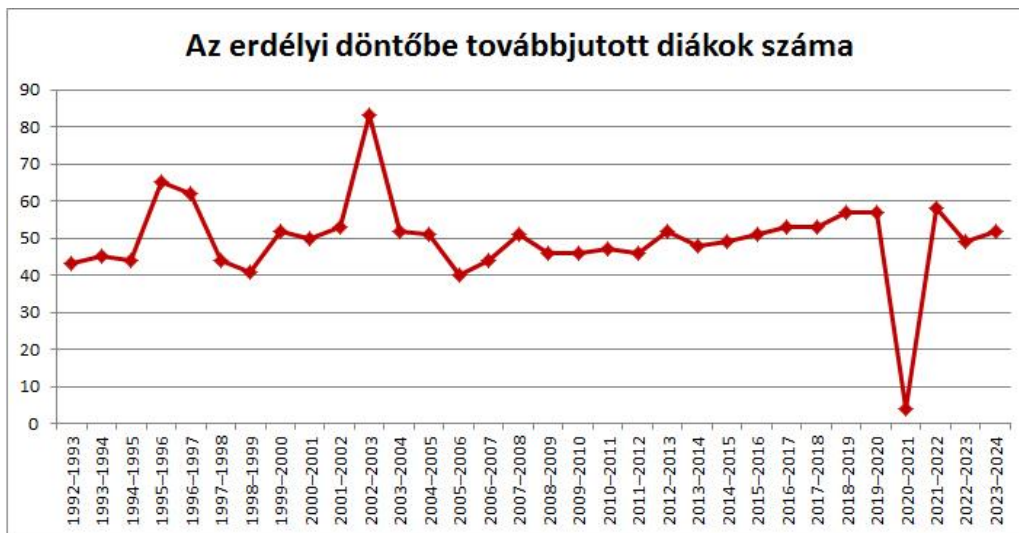
4. ábra. A helyi / megyei fordulókön résztvevő tanulók száma

A legtöbb tanuló, 1187, a 2005–2006-os tanévben vett részt a versenyen, a legkevesebb, 4, a COVID-19 évében, a 2020–2021-es tanévben. Elmondhatjuk, hogy átlagosan évente 762,69 tanuló vett részt a verseny helyi / megyei fordulóján.

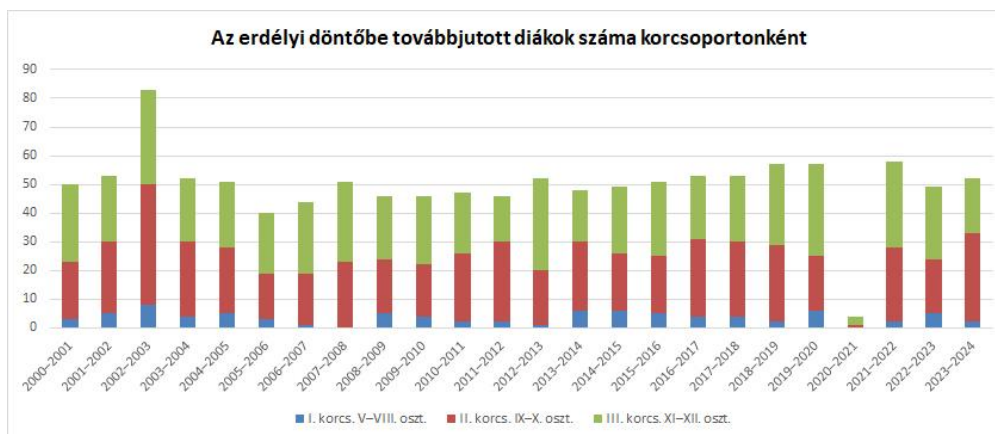
Az erdélyi regionális döntő egykorú az erdélyi versennyel. Az 5. ábrán láthatjuk, hogy a verseny 33 éve alatt hogyan alakult az erdélyi döntőn résztvevő iskolák száma, a 6. ábra pedig az erdélyi döntőn résztvevő tanulók számát mutatja be (összesen és korcsoportonkénti lebontásban). Megjegyzendő, hogy a döntőn résztvevő diákok számát az informatikalaborok kapacitása, a gépek száma határozta meg. Az Erdélyi Regionális Versenybizottság minden évben átnézte a tanárok által kijavított és az EMT-hez felküldött dolgozatokat, majd a pontszámok függvényében megszabta a továbbjutottak listáját.

5. ábra. Az erdélyi regionális döntőben résztvevő iskolák száma

6. a. ábra. Az erdélyi regionális döntőn résztvevő tanulók száma

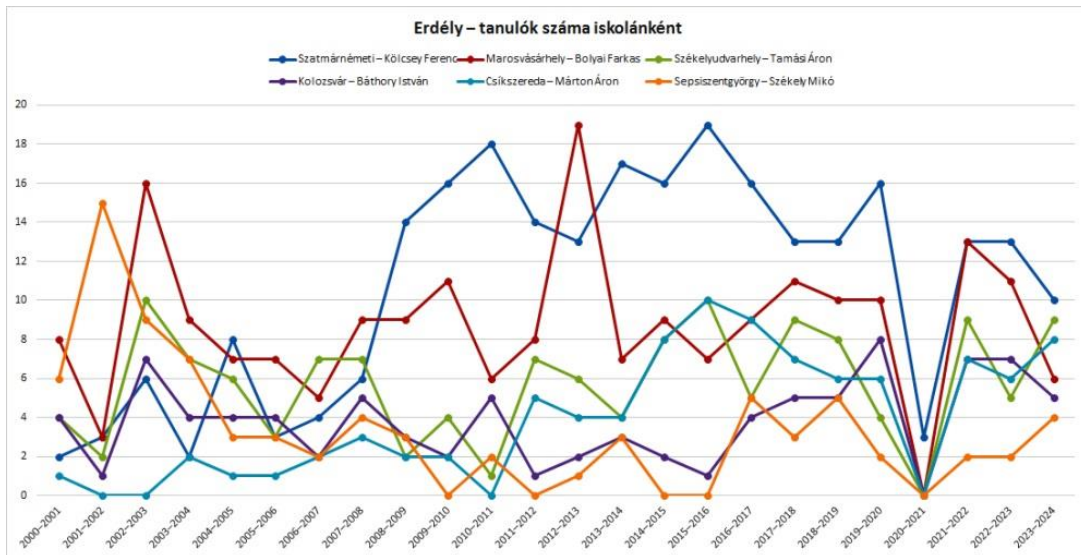

6. b. ábra. Az erdélyi regionális döntőn résztvevő tanulók száma korcsoportonként

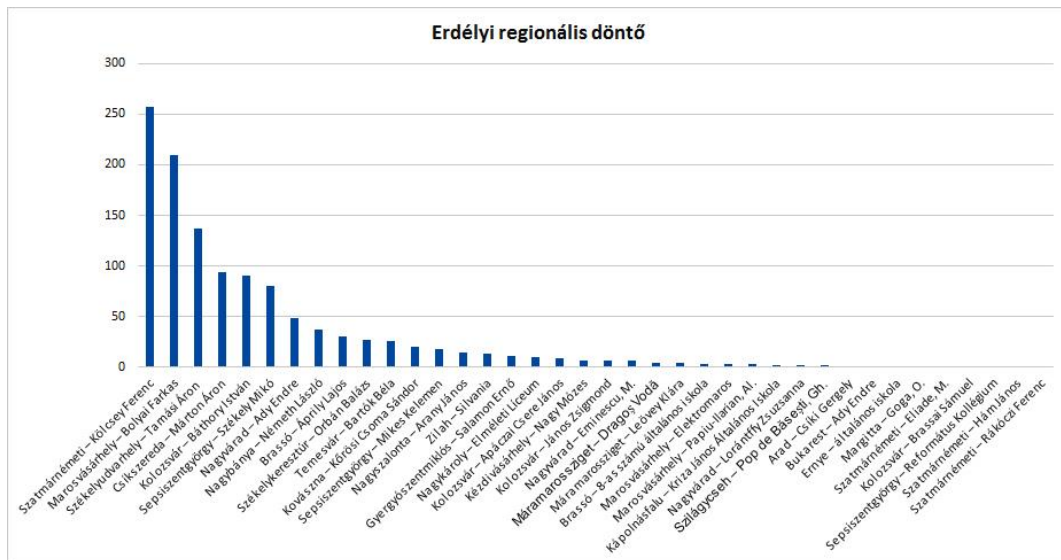
nális döntőbe: Arad – Csíki Gergely, Brassó – 8-as számú általános iskola, Brassó – Áprily Lajos, Bukarest – Ady Endre, Csíkszereda – Márton Áron, Ernye – általános iskola, Gyergyószentmiklós – Salamon Ernő, Kápolnásfalva – Kriza János Általános Iskola, Kézdivásárhely – Nagy Mózes, Kolozsvár – Apáczai Csere János, Kolozsvár – Báthory István, Kolozsvár – Brassai Sámuel, Kolozsvár – János Zsigmond, Kovászna – Körösi Csoma Sándor, Máramarossziget – Dragoș Vodă, Máramarossziget – Leövey Klára, Margitta – Goga, O. (2011-től Horváth János Elméleti Líceum), Marosvásárhely – Bolyai Farkas, Marosvásárhely – Elektromaros, Marosvásárhely – Papiu-Ilarian, Al., Nagybánya – Németh László, Nagykároly – Elméleti Líceum, Nagyszalonta – Arany János, Nagyvárad – Ady Endre, Nagyvárad – Eminescu, M., Nagyvárad – Lorántffy Zsuzsanna, Sepsiszentgyörgy – Mikes Kelemen, Sepsiszentgyörgy – Református Kollégium, Sepsiszentgyörgy – Székely Mikó, Szatmárnémeti – Eliade, M., Szatmárnémeti – Hám János, Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc, Szatmárnémeti – Rákóczi Ferenc, Székelykeresztúr – Orbán Balázs, Székelyudvarhely – Tamási Áron, Szilágycseh – Pop de Băsești, Gh., Temesvár – Bartók Béla, Zilah – Silvania.

Ezek közül folytonosan, minden évben részt vettek (a COVID-19 évén kívül): Kolozsvár – Báthory István, Marosvásárhely – Bolyai Farkas, Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc, Székelyudvarhely – Tamási Áron; egy-egy év kimaradással pedig: Csíkszereda – Márton Áron és Sepsiszentgyörgy – Székely Mikó.

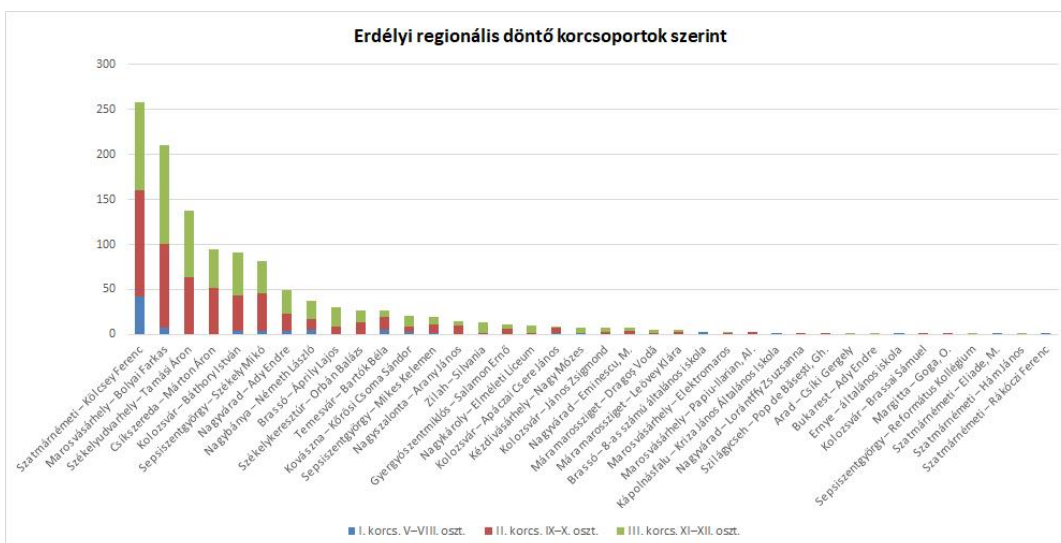
A 7. ábra a fent említett hat iskola tanulói számának megoszlását mutatja az erdélyi regionális döntőn az évek során. Mint említettük, pontos adataink csak a 2000–2001-es tanévtől vannak. A 8. ábra pedig a 38 iskola erdélyi döntőbe küldött diákjainak számát foglalja össze.

7. ábra. A hat minden évben a döntőre tanulót küldő iskola

8. a. ábra. Erdélyi iskolák tanulójának száma az erdélyi regionális döntőn

8. b. ábra. Erdélyi iskolák tanulójának száma az erdélyi regionális döntőn korcsoportok szerint

Ha pontos, számszerű adatokra vagyunk kíváncsiak, korcsoportokra lebontva, akkor az alábbi táblázat foglalja össze az erdélyi regionális, valamint a budapesti nemzetközi döntőbe továbbjutó tanulók számát iskolánként a 2000–2001-es tanévtől kezdődően a 2023–2024-es tanévig.

Sz.	Iskola	Erdélyi regionális döntő				Budapesti nemzetközi döntő			
		I. Kor.	II. Kor.	III. Kor.	Összes	I. Kor.	II. Kor.	III. Kor.	Összes
1	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	42	118	98	258	16	44	41	101
2	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	7	93	110	210	3	24	39	66
3	Székelyudvarhely – Tamási Áron	0	64	73	137	0	20	20	40
4	Csíksereda – Márton Áron	0	52	42	94	0	14	19	33
5	Kolozsvár – Báthory István	4	39	48	91	2	11	21	34
6	Sepsiszentgyörgy – Székely Mikó	4	42	35	81	1	13	9	23
7	Nagyvárad – Ady Endre	4	19	26	49	2	5	10	17
8	Nagybánya – Németh László	5	12	20	37	2	3	2	7
9	Brassó – Áprily Lajos	0	9	21	30	0	2	8	10
10	Székelykeresztúr – Orbán Balázs	0	13	14	27	0	4	1	5
11	Temesvár – Bartók Béla	5	14	7	26	4	4	2	10
12	Kovácsna – Körösi Csoma Sándor	3	6	11	20	0	0	0	0
13	Sepsiszentgyörgy – Mikes Kelemen	1	10	8	19	0	0	1	1
14	Nagyszalonta – Arany János	0	10	5	15	0	1	2	3
15	Zilah – Silvania	0	2	11	13	0	0	5	5
16	Gyergyószentmiklós – Salamon Ernő	0	6	5	11	0	0	1	1
17	Nagykároly – Elméleti Líceum	0	2	8	10	0	0	2	2
18	Kolozsvár – Apáczai Csere János	1	7	1	9	1	0	0	1
19	Kézdivásárhely – Nagy Mózes	1	1	5	7	0	1	1	2
20	Kolozsvár – János Zsigmond	0	3	4	7	0	1	1	2
21	Nagyvárad – Eminescu, M.	0	4	3	7	0	0	1	1
22	Máramarossziget – Dragoș Vodă	0	2	3	5	0	1	2	3
23	Máramarossziget – Leövey Klára	0	3	2	5	0	1	2	3
24	Brassó – 8-as számú általános iskola	3	0	0	3	3	0	0	3
25	Marosvásárhely – Elektromaros	0	1	2	3	0	1	0	1
26	Marosvásárhely – Papiu-Ilarian, Al.	0	3	0	3	0	0	0	0
27	Kápolnásfalu – Kriza János Általános Iskola	2	0	0	2	1	0	0	1
28	Nagyvárad – Lorántffy Zsuzsanna	0	2	0	2	0	0	0	0
29	Szilágycseh – Pop de Băsești, Gh.	0	2	0	2	0	0	0	0
30	Arad – Csíki Gergely	0	0	1	1	0	0	1	1
31	Bukarest – Ady Endre	0	0	1	1	0	0	1	1
32	Ernye – általános iskola	1	0	0	1	1	0	0	1
33	Kolozsvár – Brassai Sámuel	0	1	0	1	0	0	0	0
34	Margitta – Goga, O.	0	1	0	1	0	1	0	1
35	Sepsiszentgyörgy – Református Kollégium	0	0	1	1	0	0	0	0
36	Szatmárnémeti – Eliade, M.	1	0	0	1	1	0	0	1
37	Szatmárnémeti – Hám János	0	0	1	1	0	0	0	0
38	Szatmárnémeti – Rákóczi Ferenc	1	0	0	1	0	0	0	0
Összesen		85	541	566	1192	37	151	192	380

Az erdélyi regionális döntőbe továbbjutott diákok közül tízen később egyetemi oktatók vagy kutatók lettek.

A felkészítő tanárok közül az évek során a következők részesültek Farkas Gyula-émlékéremben: Simon Ilona (Sepsiszentgyörgy) 2013-ban, Demeter Csaba Attila (Szatmárnémeti) 2014-ben, Demeter István Hunor (Csíksereda) 2016-ban, Szélyes Emőke Réka (Székelyudvarhely) 2019-ben, Geváld Júlia (Kolozsvár) 2021-ben, Dénes Ildikó (Székelyudvarhely) 2023-ban.

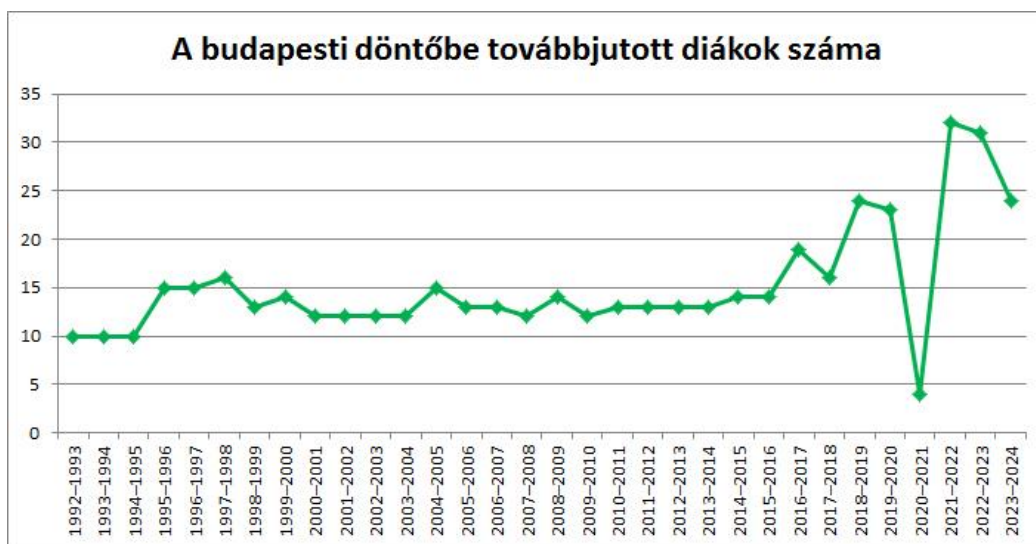
A Farkas Gyula-émlékérem alapításának célja, hogy a romániai magyar nyelvű matematikai és informatikai ismeretek terjesztésében és a tehetséggondozásban kiemelkedő eredményt elért szakemberek tevékenységét elismerje. Az emlékérem évente egy alkalommal, novemberben adják át legfeljebb három személynek *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* rendezvénysorozat keretében. Az emlékérem odaítélésének előkészítése a Farkas Gyula-émlékérem Bizottság feladata. A Bizottság elnöke a *Farkas Gyula Egyesület a Matematikáért és Informatikáért* elnöke, tagjai: az Egyesület ügyvezető elnöke, két alelnöke, az *EME* Matematikai és Informatikai szakosztályának elnöke, titkára, a *Radó Ferenc Matematikaművelő Társaság*, valamint a *Matlap* szerkesztőségének egy-egy képviselője. [12]

2.3. A budapesti döntő

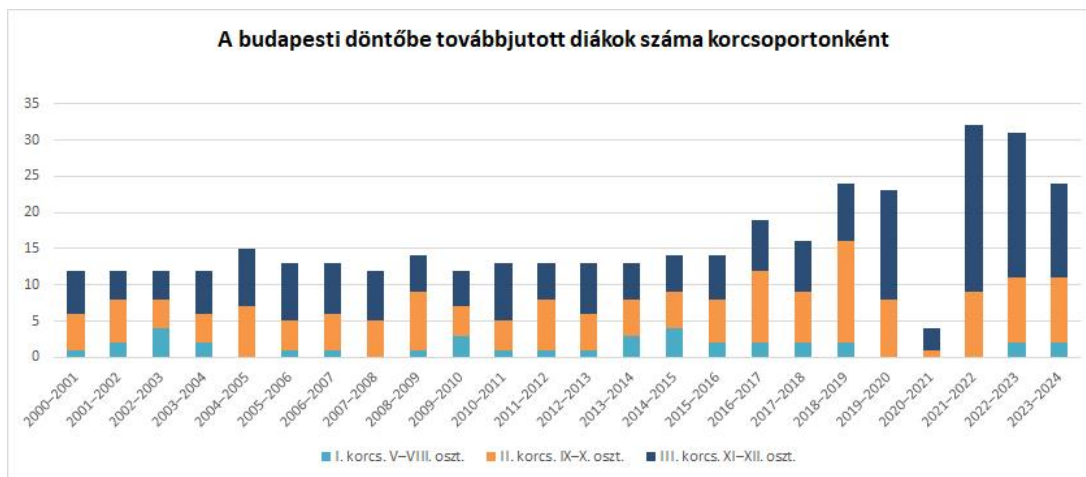
A budapesti döntőn való részvétel nagy élmény volt az erdélyi diákok számára. A kezdetek óta, a 2020–2021-es tanévig, vagyis a COVID-19 járvány kitöréséig a Neumann János Számítógéptudományi Társaság 10–15 ingyenes szálláshelyet tudott biztosítani a tanulók és kísérők számára (többnyire a Cházár András utcában lévő ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskolában), az EMT pedig mikrobust szervezett a kijutásra.

Bár 2016–2017-től kezdődően változott a rendszer, minden bizonyos ponthatár feletti erdélyi tanuló részt vehetett a budapesti döntőn, a nem támogatott helyekre jutott diákok saját költségükön vehettek részt a döntőben. Például 2016–2017-ben 19 tanuló vett részt a budapesti döntőn, de csak 14 támogatott hely volt. Egy évre rá a 16 résztvevő közül 12-nek fizették a költségeit. 2018–2019-ban ez az arány 24/13 volt, rá egy évre, a COVID-19 járvány előtt pedig 23/15. A COVID-19 évei alatt és után a budapesti nemzetközi döntő fő helyszíne az erdélyiek számára szintén a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara lett, a Budapestre való kiutazás is lehetséges volt, de csak saját költségen.

A kiutazást mindig is megnehezítette, hogy a romániai törvénykezés a kiskorúak utaztatására szülői felhatalmazásokat, a kísérotanárok számára pedig erkölcsi bizonyítványt kér.

9. a. ábra. A budapesti nemzetközi döntőbe továbbjutott diákok száma

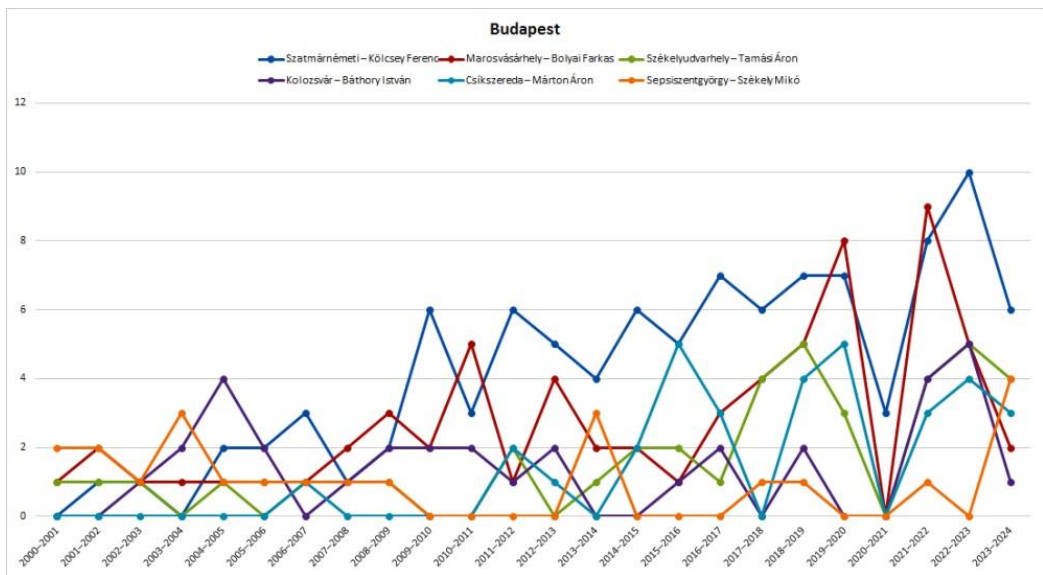

9. b. ábra. A budapesti nemzetközi döntőbe továbbjutott diákok száma korcsoportonként

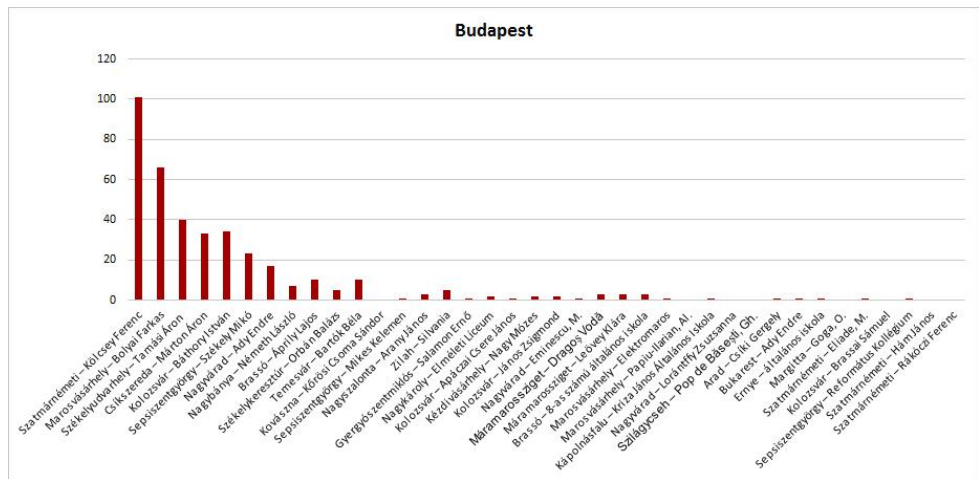
A 9. ábra mutatja, hogy az 1992–1993-as tanévtől kezdődően hány erdélyi tanuló jutott tovább a budapesti nemzetközi döntőbe (összesen és korcsoportonkénti lebontásban).

A 10. ábra az előző fejezetben említett hat, minden évben az erdélyi regionális döntőre küldött iskola budapesti részvételét mutatja.

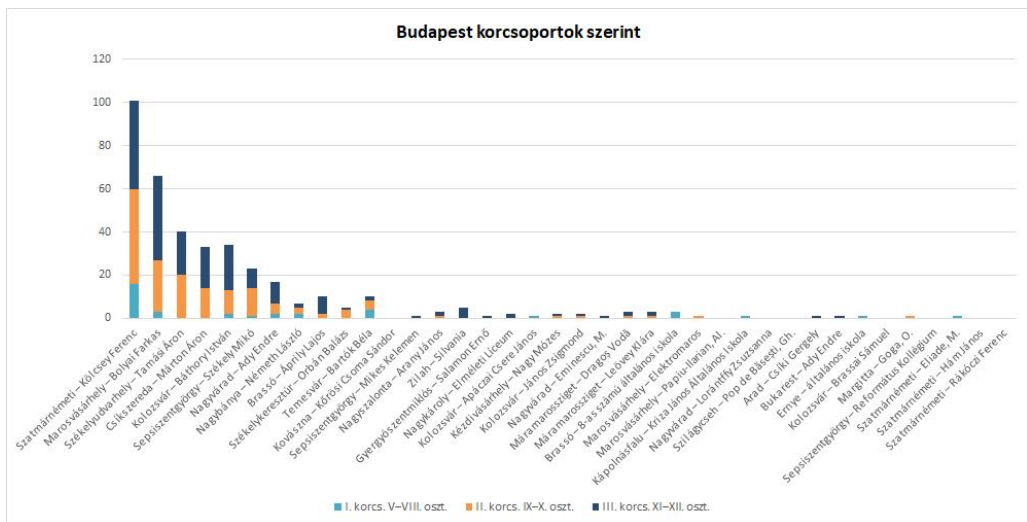
A 11. ábrán láthatjuk, hogy az egyes erdélyi iskolák hány tanulót küldtek a budapesti döntőre az évek során.

10. ábra. A hat minden évben a döntőre tanulókat küldő iskola budapesti részvétele

11. a. ábra. Erdélyi iskolák a budapesti nemzetközi döntőn

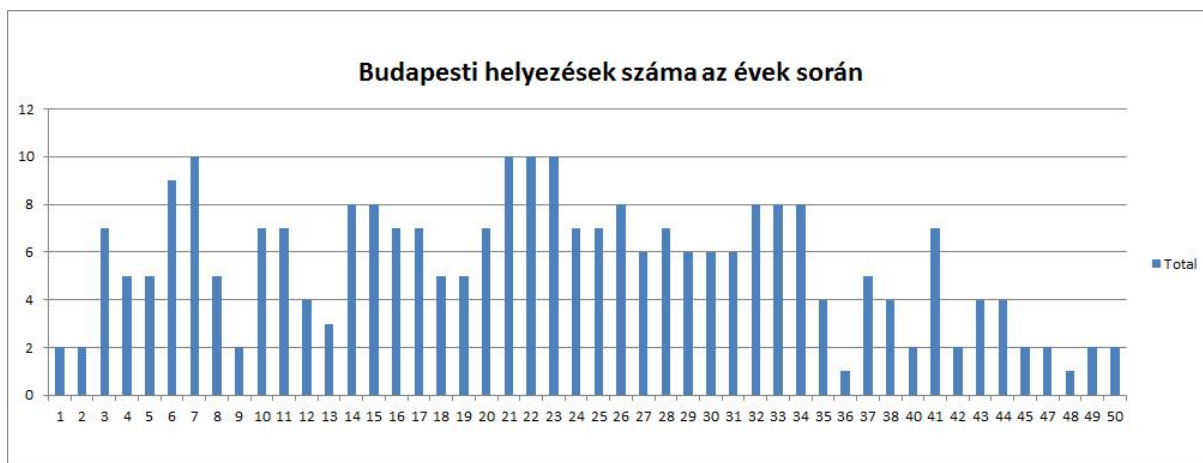

11. b. ábra. Erdélyi iskolák a budapesti nemzetközi döntőn korcsoportok szerint

A következő táblázat mutatja, hogy a 2005–2006-os tanévtől kezdődően kik voltak azok az erdélyi tanulók, akik a budapesti döntőben első tíz hely valamelyikét nyerték el.

Év	Korcsoport	Név	Iskola	Helyezés
2005–2006	III.	Fodor Gábor	Nagyvárad – Ady Endre	8
2007–2008	II.	Hevele István	Székelykeresztúr – Orbán Balázs	7
	II.	Mezei Zsolt	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	10
2008–2009	I.	Kiss Anna	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	6
2009–2010	II.	Simon László	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	5
2010–2011	II.	Borsos Tamás	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	8
2011–2012	II.	Kolumbán Antal György	Székelyudvarhely – Tamási Áron	5
	II.	Kurkó Mihály Zsolt	Csikszereda – Márton Áron	10
	III.	Komán Zsombor	Brassó – Áprily Lajos	10
2013–2014	II.	Kovács Tamás	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	7
2014–2015	III.	Kovács Patrik	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	6
2015–2016	I.	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	8
	III.	Burus Endre	Csikszereda – Márton Áron	6
2016–2017	I.	Beke-Szabó Bence	Kolozsvár – Báthory István	10
	II.	Tempfli Levente	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	8
2017–2018	II.	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	6
	III.	Pelok Balázs István	Székelyudvarhely – Tamási Áron	3
	III.	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	4
	III.	Tempfli Levente	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	6
	III.	Bereczki-Orbán András	Székelyudvarhely – Tamási Áron	7
2018–2019	I.	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	3
	II.	Kiss Krisztián	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	5
	II.	Szabó Balázs	Csikszereda – Márton Áron	7
	III.	Pelok Balázs István	Székelyudvarhely – Tamási Áron	3
	III.	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	4
	III.	Tempfli Levente	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	6
	III.	Bereczki-Orbán András	Székelyudvarhely – Tamási Áron	7
2019–2020	II.	Lázár Róbert Vencel	Csikszereda – Márton Áron	5
	III.	Szabó Balázs	Csikszereda – Márton Áron	3
	III.	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	4
	III.	Molnár Krisztián	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	7
	III.	Dobai-Pataký Attila	Székelyudvarhely – Tamási Áron	10
2020–2021	II.	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	7
	III.	Éles Júlia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	1
	III.	Halász Eszter	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	2
	III.	Arinton Ákos	Sepsiszentgyörgy – Mikes Kelemen	6
2021–2022	III.	Éles Júlia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	1
	III.	Lázár Róbert Vencel	Csikszereda – Márton Áron	2
	III.	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	3
	III.	Lengyel Ottó	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	6
	III.	Máté Ditmár	Kolozsvár – Báthory István	7
	III.	Kolozsi Norbert	Székelyudvarhely – Tamási Áron	8
2022–2023	III.	Simon Áron	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	10
	III.	Kasza Emmánuel	Kolozsvár – Báthory István	3
	III.	Durugy Attila	Kolozsvár – Báthory István	4
	III.	Hadházi Márton	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	4
	III.	Kolumbán Zsolt	Kolozsvár – Báthory István	6
	III.	Kolozsvári Bence	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	7
	III.	Barkóczy Zsófia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	9
2023–2024	III.	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	10
	III.	Szilágyi Szilárd	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	3
	III.	Nyári Tamás	Arad – Csíki Gergely	5
	III.	Hadházi Márton	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	7
III.	Barkóczy Zsófia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	9	

Amint a táblázatból megfigyelhetjük, az évek során budapesti első, második és harmadik helyek is illették meg az erdélyi diákokat a versenyen.

12. ábra. Budapesti helyezések száma 2005–2024 között

2.4. Olimpiai válogatóversenyek, olimpiák

2015. január 14-én beadvánnyal fordultunk a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériumához, nevezetesen Balog Zoltán miniszterhez és Czunyiné dr. Bertalan Judit köznevelésért felelős államtitkár aszszonyhoz. Kértük, hogy a magyar állampolgársággal rendelkező erdélyi diákok a magyarországi diákokhoz hasonlóan vehessenek részt, Magyarország színeiben, az Olimpiai Válogatóversenyen, amelyen 2012 óta csak „megfigyelőként”, versenyen kívül vehettek részt, „tapasztalatszerzésből”. Kiemeltük: „*Szeretnénk, hogy a Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Versenyt emeljék nemzetközi rangra (hasonlóan a Nemzetközi Magyar Matematika Versenyhez), ezáltal emelve a verseny rangját és az érte járó szakmai elismerést, valamint, hogy az anyaországon kívüli diákok is teljes jogú versenyzőkké váljanak.*”

Beadványunk sikeres volt, 2015-től kezdődően a magyarországi döntőn megfelelő helyezést elért erdélyi diákok is teljes joggal részt vehettek az olimpiai válogatóversenyeken.

A 2011–2012-es tanévtől a 2014–2015-ös tanévig a következő diákok vettek részt megfigyelőként az olimpiai válogatóversenyen:

Év	Tanuló	Iskola	Kor.	Felkészítő tanár
2011–2012	Kolumbán Antal György	Székelyudvarhely – Tamási Áron	II.	Szélyes Emőke Réka
2011–2012	Kurkó Mihály Zsolt	Csíksereda – Márton Áron	II.	Demeter Hunor István
2011–2012	Doloczki Dalma	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila
2011–2012	Csutak Balázs	Csíksereda – Márton Áron	II.	Demeter Hunor István
2013–2014	Kovács Tamás	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila

A 2015–2016-os tanévtől kezdődően a válogatóban való részvétel valós lett, nemcsak megfigyelőként, hanem ténylegesen is részt vehettek a magyarországi olimpiai válogatón. A lista így alakult:

Év	Tanuló	Iskola	Kor.	Felkészítő tanár	Válogató típusa
2015–2016	Kacsó Péter Gábor	Csíksereda – Márton Áron	II.	Demeter István Hunor	Válogató
2016–2017	Tempfli Levente	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila	Válogató
2016–2017	Lieb Hanna	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila	Válogató
2017–2018	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila	IOI válogató
2018–2019	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	I.	Demeter Csaba Attila	Junior válogató
2018–2019	Kiss Krisztián	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila	CEOI válogató
2018–2019	Szabó Balázs	Csíksereda – Márton Áron	II.	Csomós Róbert	CEOI válogató
2019–2020	Lázár Róbert Vencel	Csíksereda – Márton Áron	II.	Demeter István Hunor	CEOI válogató
2019–2020	Szabó Balázs	Csíksereda – Márton Áron	III.	Csomós Róbert	Válogató
2019–2020	Lieb Hanna Georgina	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	III.	Demeter Csaba Attila, Pátcaş Csaba	Válogató
2019–2020	Molnár Krisztián	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	III.	Ignát Judit Anna	Válogató
2020–2021	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	II.	Demeter Csaba Attila, Dr. Erdősné Németh Ágnes, Níkházy László, Dr. Zsakó László	CEOI válogató
2020–2021	Éles Júlia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	III.	Demeter Csaba Attila, Dr. Erdősné Németh Ágnes, Níkházy László, Dr. Zsakó László	Válogató
2020–2021	Halász Eszter	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	III.	Demeter Csaba Attila, Dr. Erdősné	Válogató

Év	Tanuló	Iskola	Kor.	Felkészítő tanár	Válogató típusa
				Németh Ágnes, Níkházy László, Dr. Zsakó László	
2021–2022	Éles Júlia	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	III.	Demeter Csaba Attila, Níkházy László, Dr. Erdősné Németh Ágnes, Dr. Zsakó László, Dr. Horváth Gyula, Ványi Emese, Lieb Hanna Georgina, Busa Máté	Válogató
2021–2022	Lázár Róbert Vencel	Csikszereda – Márton Áron	III.	Demeter István Hunor	Válogató
2021–2022	Nagy Boglárka	Szatmárnémeti – Kölcsey Ferenc	III.	Demeter Csaba Attila, Níkházy László, Dr. Erdősné Németh Ágnes, Dr. Zsakó László, Dr. Horváth Gyula, Ványi Emese, Lieb Hanna Georgina	Válogató
2023–2024	Ráduly Roland Márk	Sepsiszentgyörgy – Székely Mikó	II.	Gáll Annamária	CEOI válogató
2023–2024	Csomós Dávid	Csikszereda – Márton Áron	II.	Csonta Ildikó	CEOI válogató
2023–2024	Szilágyi Szilárd	Marosvásárhely – Bolyai Farkas	III.	Jakab Irma Tünde	IOI/CEOI válogató

Az olimpiai válogatókon való részvétel, majd a különböző olimpiai csapatokba való bekerülés a következő világ vagy európai versenyeket célozta meg:

Az **IOI** (International Olympiad in Informatics, Nemzetközi Informatikai Diákolimpia) régi múlt-ra tekint vissza. 1987-ben Bulgáriában, Szófiában nemzetközi informatikai versenyt rendeztek, első-sorban Közép- és Kelet-Európai országok (köztük Magyarország) részvételével. Itt vetődött fel az, hogy ideje lenne informatikából is diákolimpiát rendezni. 1992-től az IOI már valódi világverseny volt: mind az öt földrész képviseltette magát. [13]

A gyorsan népszerűvé váló IOI láttán a román és a magyar delegáció 1993-ban felvetette, hogy meg kellene rendezni a közép-európai országok hasonló versenyét. A Közép-Európai Informatikai Diákolimpiát (Central-European Olympiad in Informatics, **CEOI**) hivatalosan nyolc közép-európai ország kezdeményezte 1994-ben a Nemzetközi Informatikai Diákolimpián (IOI) szereplők közvetlen utánpótlásának versenyztetésére, ahol minden országot legfeljebb 4 versenyző képvisel. [16] A CEOI országok: Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia, Szlovénia.

Az Európai Junior Informatikai Diákolimpia (**EJOI**) a nagy Nemzetközi Informatikai Diákolimpia előversenye, az eggyel kisebb korosztály számára. Motivációt ad a 15 évnél fiatalabbak számára a nemzetközi megmérettetésen keresztül.

Az Európai Leány Informatikai Diákolimpia (**EGOI**) az Európai Leány Matematikai Diákolimpia mintájára indult, 2021-ben. Motivációt ad lányoknak az informatikai pályára orientálásban a nemzetközi megmérettetésen keresztül.

2021-ben első alkalommal rendezték meg az Európai Lány Informatikai Diákolimpiát (EGOI) Svájcban, amin a négyfős magyar csapatból **Éles Júlia**, a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium tanulója **ezüstérmet** szerzett. [8]

Az olimpia két versenynapból áll, ahol a résztvevők kihívást jelentő algoritmikus problémákat oldanak meg.

A magyar csapat lányai, Éles Júlia, Kelemen Anna (ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szombathely), **Nagy Boglárka** (szintén a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium tanulója) és Ottrok Veronika (Berzsenyi Dániel Gimnázium, Budapest) voltak.

2022-ben a törökországi Antalyában szervezték meg másodszer az EGOI-t, amelyen a világ 44 országából mintegy száz középiskolás lány vett részt.

A négyfős magyar delegációból a 2022-es EGOI-n hárman is **bronzérmet** kaptak: **Éles Júlia** (a 2021-es EGOI ezüstérmese), Fülöp Csilla, a Szegedi Radnóti Miklós Gimnázium tanulója és Nagy Korina, a kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium tanulója. Éles Juliának a versenyt támogató Boston Consulting Group *visiting associate* pozíciót is felajánlott, amelyet az egyetem második évének elvégzése után tölthet be. A BCG a világ három legnagyobb stratégiai tanácsadó-cégének egyike, a vállalatnál szerzett munkatapasztalat a későbbi elhelyezkedésben is komoly segítséget jelenthet. Éles Júlia a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, de nagy informatikai versenyek rendszeres résztvevőjeként régóta részt vesz a Neumann Társaság tehetséggondozási programjában. Az EGOI-ra is a neumannos tanárok – Erdősné Németh Ágnes, Zsakó László, Horváth Gyula és Níkházy László – támogatásával készült, emellett egy mentorprogram keretében Ladányi Szandra mesterszakos hallgató is segítette [9].

A versenyen Nagy Boglárka is részt vett.

A 2023-as EGOI-nak a svédországi Lund adott otthont, a magyar csapat tagjai: Fülöp Csilla, a Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanulója (ezüst), Keresztély Zsófia, a budapesti Szent István Gimnáziumból (ezüst), **Nagy Boglárka**, a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumból, Szatmárnémetiből (**bronz**), valamint Nagy Korina a kecskeméti Bányai Júlia Gimnáziumból.

EGOI részvétel:

Év	Helyszín	Név	Iskola	Díj
2021	Svájc (Zürich)	Éles Júlia	Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc	Ezüst
		Nagy Boglárka	Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc	–
2022	Törökország (Antalya)	Éles Júlia	Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc	Bronz
		Nagy Boglárka	Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc	–
2023	Svédország (Lund)	Nagy Boglárka	Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc	Bronz

13. ábra. Éles Júlia és Nagy Boglárka [14]

3. KÖVETKEZTETÉSEK

Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy a Nemes Tihamér Nemzetközi Informatikai Tanulmányi Verseny – Programozás kategória nagyon sok erdélyi, informatikát kedvelő diákot megmozgatott. Amint láttuk, a verseny 33 éve során 699 iskolából 24 406 tanuló vett részt a helyi / megyei fordulón, 384 iskolából 1588 diák vett részt az erdélyi regionális döntőn (1192 a 2000–2001-es tanévtől), valamint 483 tanuló a budapesti nemzetközi döntőn (380 a 2000–2001-es tanévtől).

Ha az iskolák évenkénti számát összesítjük, akkor 38 erdélyi iskola vett részt a Nemes Tihamér Versenyen, ezek közül három folytonosan minden évben, három pedig csak egy-egy év kieséssel. Legtöbb diákot a Szalmárnémeti – Kölcsey Ferenc küldött, 258-at (42, 118, 98 korosztályi lebontásban), azután a Marosvásárhely – Bolyai Farkas következik, 210 diákkal (7, 93, 110 korosztályonkénti lebontásban), majd a Székelyudvarhely – Tamási Áron áll a harmadik helyen 137 diákkal (0, 64, 73). Kilenc olyan iskola van, amelyekből az évek során csak egy-egy tanuló jutott tovább az erdélyi regionális döntőre. A budapesti döntőre jutás sorrendje is ugyanez 101 (16, 44, 41); 66 (3, 24, 39); valamint 40 (0, 20, 20) tanulóval.

20 erdélyi diák vett részt a különböző olimpiai válogatókon, két diáklány pedig három alkalommal vett részt az EGOI diákolimpián, a legmagasabb megszerzett díj az olimpiai ezüstérem volt (2021-ben).

Ha a korcsoportonkénti lebontást vesszük figyelembe, akkor azt mondhatjuk el, hogy a 2000–2001-es tanévtől kezdődően 85 tanuló az I. korcsoportból (V–VIII. osztály), 541 tanuló a II. korcsoportból (IX–X. osztály), 566 tanuló pedig a III. korcsoportból (XI–XII.) vett részt az erdélyi regionális döntőn, a budapesti döntő pedig így alakult: I. korcsoport: 37, II. korcsoport: 151, III. korcsoport pedig 192.

Megfigyelhetjük, hogy míg a II. és a III. korcsoportban közel ugyanannyi tanuló versenyzett, addig az I. korcsoport messze elmarad ettől a számtól. Ez annak tulajdonítható, hogy az erdélyi iskolákban, az V–VIII. osztályokban nem mindenhol folyik informatika, jelesen programozás oktatás.

Öröndetes, hogy az erdélyi magyar tanulókat ilyen szinten is érdekli az informatika, a programozás, és nemzetközi szinten is igen szép eredményeket érnek el!

Könyvészet

- [1] https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemes_Tiham%C3%A9r
- [2] Dr. Ing. Nemes Tihamér, *Kibernetikai gépek*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1962.
- [3] <http://nemes.inf.elte.hu/>
- [4] <https://emt.ro/esemeny/nemes-tihamer-nemzetkozi-informatikai-tanulmanyi-verseny/nemes-tihamer-nemzetkozi>
- [5] <http://nttv.gyakg.u-szeged.hu/docs/nttvort.htm>
- [6] <https://www.cs.ubbcluj.ro/felveteli/alapkepzes/felveteli-a-matematika-es-informatika-karon-meghirdetett-alapkepzesi-szakokra/>
- [7] https://en.wikipedia.org/wiki/Epson_HX-20
- [8] <https://raketa.hu/eles-julia-ma-ezustermet-szerzett-az-europai-lanyok-informatikai-olimpiajan>
- [9] <https://www.inf.elte.hu/content/az-elte-ik-n-kezdet-az-europai-lany-informatikai-diakolimpia-bronzeremes.t.4044>
- [10] <https://emt.ro/esemeny/nemes-tihamer-nemzetkozi-informatikai-tanulmanyi-verseny/nemes-tihamer-nemzetkozi>
- [11] [https://ms.sapientia.ro/content/docs/MS/Felveteli/2023/ MK_Alapkepzes_felveteli_szabalyzat_2023-2024%20\(1\).pdf](https://ms.sapientia.ro/content/docs/MS/Felveteli/2023/ MK_Alapkepzes_felveteli_szabalyzat_2023-2024%20(1).pdf)
- [12] [https://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Gyula-eml%C3%A9k%C3%A9rem_\(Kolozsv%C3%A1r\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Gyula-eml%C3%A9k%C3%A9rem_(Kolozsv%C3%A1r))
- [13] <http://tehetseg.inf.elte.hu/>
- [14] https://archive.szatmar.ro/Nemzetkozi_informatikai_diakolimpian_remekelt_a_Kolcsey_Ferenc_Fogimnazium_ket_tanuloja/hirek/113788
- [15] Dr. Selinger Sándor: *Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) kapcsolata az NJSZT szervezte Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi Versennyel*, felszólalás a NJSZT 2023-as ülésén.
- [16] Ionescu Klára: *Közép-Európai Informatikai Diákolimpiák*, Historia Scientiarum, EMT, Kolozsvár, 2023. (<https://ojs.emt.ro/hs/article/view/1490>)